

**Materiale didactice suport pentru pregătirea pentru
examenul de bacalaureat la disciplina**

Limba și literatura română

SUBIECT: TEXTUL ARGUMENTATIV – explicații și model de răspuns

Elaborat de drd. Costinel Iulian PARTENIE

**Material elaborat în cadrul proiectului CNFIS-FDI-2021-0471 „UVT –
Acces și echitate în învățământul superior”**

Textul argumentativ urmărește să convingă receptorul în legătură cu un anumit punct de vedere, pe baza unui subiect de discuție. Astfel, este foarte importantă buna organizare a informațiilor pentru a atinge scopul urmărit.

Într-un text argumentativ, autorul susține o anumită convingere cu argumente structurate cât mai bine, prezentate într-o ordine logică, menită să asigure persuadarea receptorului unui astfel de text. Argumentele enunțate trebuie să fie însoțite de exemple concrete. În cazul subiectului I B, din cadrul examenului de bacalaureat, proba de limba și literatura română, conform cerinței, este necesară raportarea la fragmentul de text-suport, dar și la experiența personală / culturală. Așadar, este necesar să organizăm cele două argumente astfel: un argument să fie în strânsă legătură cu textul, iar celălalt să fie bazat pe experiența de viață a celui ce emite judecata de valoare.

Structura unui text argumentativ:

TEZA / IPOTEZA → afirmația de la care pornește întreaga argumentare ce urmează a fi făcută („Ce vrea să demonstreze autorul?”), altfel spus, ideea susținută de autor;

Observație! Este foarte important să ne poziționăm *pro* sau *contra* vizavi de problematica pusă în discuție. Evident că alegerea poziționării este influențată de fragmentul de text suport, întrucât, în funcție de acesta, vom decide demersul pe care îl vom urma.

ARGUMENTELE → sunt elementele la care apelează autorul pentru a-și susține teza/ipoteza enunțată anterior. Ele trebuie să fie însoțite de exemple convingătoare.

Dacă avem mai multe argumente, vor fi prezentate în funcție de impactul pe care îl au asupra celui pe care vrem să-l convingem: de la cel mai slab la cel mai puternic argument.

Fiecare argument este delimitat în scris printr-un alineat nou. De asemenea, pentru a da greutate și pentru a convinge, putem recurge la citări/parafrazări din autori consacrați.

Totodată, argumentele au o structură internă: **EEE**.

E → ENUNȚARE: vom formula argumentul, în funcție de poziționarea față de chestiunea supusă dezbaterii;

E → EXPLICARE: vom explica, în acord cu ideile textului suport /cu experiența personală sau culturală, argumentele oferite;

E → EXEMPLIFICARE: vom identifica exemple concrete, care să sprijine argumentul enunțat și explicat anterior. Un exemplu va fi selectat din fragmentul de text-suport (prin parafrazăre și /

sau citare), iar cel de-al doilea se va raporta la experiența personală / culturală (se prezintă contextul și situația concretă care permite susținerea argumentului).

CONCLUZIA → rezumă întreaga argumentare făcută pentru a evidenția că teza / ipoteza enunțată inițial este validă.

Observăm, aşadar, caracterul circular al textului pe care îl producem și logica internă a acestuia.

Pentru o mai bună organizare a demersului argumentativ, este necesar să folosim conectori textuali specifici fiecărei părți componente a demersului:

A. Pentru enunțarea ipotezei: ***după părerea mea; în opinia mea; consider că; cred că; sunt de părere că*** etc.

B. Pentru introducerea argumentelor: există o serie întreagă de conectori pragmatico-discursivi; Acești conectori sunt grupați în funcție de relația semantică și pragmatică pe care o stabilesc în cadrul textului argumentativ. Există, astfel, conectori care exprimă:

→ succesiunea, continuitatea: ***în primul rând; în al doilea rând; pe de o parte; pe de altă parte; în plus, de asemenea;***

→ contrastul: ***dar; iar; însă; ci; în contrast cu; dimpotrivă;***

→ ierarhizarea: ***înainte de toate; mai presus de toate; mai important decât;***

→ comparația: ***la fel cu; tot așa ca; în comparație cu; în mod asemănător;***

→ probabilitatea: ***probabil; posibil; este cu puțință; s-ar putea ca;***

→ certitudinea: ***cu siguranță; desigur; firește; e clar că;***

→ concesia: ***deși; totuși; cu toate acestea; chiar dacă;***

C. Pentru a încheia argumentarea, putem folosi următorii conectori: ***în concluzie, ...; prin urmare, ...; concluzionând, ...; aşadar, ...; una peste alta, ...; iată de ce; ei bine, ...; la urma urmelor, ...; conchizând, ...; în altă ordine de idei, ...*** etc.

Toate aceste elemente ajută la structurarea coerentă și logică a textului argumentativ.

Subiectul I. B.

Citește următorul fragment:

Când, adolescent, au început să mă încerce crizele de melancolie și tristețe, îmi spuneam că astea fac parte din zestrea mea moldovenească. Uneori, mă răzvrăteam împotriva acestei aplecări către visătorie și contemplație, a tendinței de a mă întoarce în trecut și a mă lăsa doborât de amintiri – mă răzvrăteam împotriva sângelui meu moldovenesc și chemam în ajutor zăcămintele de energie ale familiei mamei, spiritul de aventură, puterea de muncă și dârzenia, vitalitatea aproape vulgară a crescătorilor de cai de la Dunăre. Într-una din aceste revolte contra melancoliei, am scris și publicat în „Cuvântul”, din 1927, când eram deja student, un foileton, „Împotriva melancoliei”, care a stârnit o lungă polemică. Evident, simplificam prea mult lucrurile. Dar continui totuși să cred că aceste două eredități s-au înfruntat neconținut în adâncurile ființei mele, ajutându-mă astfel să cresc, învățându-mă să nu mă identific complet cu niciuna dintre ele; în cele din urmă, silindu-mă să-mi capăt un altfel de echilibru, pe care să-l dobândesc plecând de la alte date și utilizând alte mijloace.

Nu știu cum s-au cunoscut părinții mei. Când s-au căsătorit, tata era flăcău tomnatec; avea vreo cincisprezece ani mai mult ca mama. În fotografia nupțială, de prin 1904, tata nu arăta cei 35 de ani pe care îi avea, cu toate că era deja pleșuv. Brun, uscat, cu mustața neagră, în furculiță, cu sprâncenele groase și ochi oțeliți, pătrunzători, tata părea că nu îmbătrânește. Avea o mare rezistență fizică. La 70 de ani, umbla pe jos de la un capăt la celălalt al Bucureștiului și nu putea rămâne o clipă locului; își găsea neconținut de lucru, în casă, în pivniță, în curte. Era de felul lui frugal, dar la petreceri mânca și bea cât cinci. După ce-a ieșit la pensie și s-a hotărât să se ocupe serios de educația noastră, ajunsese obositor; i se părea că trebuie să ne învețe neconținut cum să ne purtăm și mai ales, cum îi plăcea lui să spună, să ne „facă morală”. În ultimii ani de liceu, aproape la fiecare masă ne ținea o lungă predică, de altfel neconținut întreruptă de interjecțiile și glosele exasperate ale mamei. [...]

La instalarea noastră definitivă la București, mama era încă foarte tânără, nu împlinise încă 30 de ani. Pe atunci, era frumoasă și încă elegantă, dar puțini ani mai în urmă, în timpul ocupației germane și imediat după război, când am sărăcit, mama a renunțat treptat la eleganță și cochetărie. La 35 de ani, a hotărât că nu mai e tânără, că are copii mari și că trebuie să trăiască numai pentru ei. N-a mai vrut să-și cumpere nimic pentru ea și ducea singură toată casa, renunțând, vreo zece ani, chiar la o biată slujnică de la țară, ca să-și poată ține copiii la liceu și universitate. În schimb, îmi dădea întotdeauna oricâți bani îi ceream ca să-mi cumpăr cărți. Am ghicit mai târziu că să citească, dar, după ce s-a retras tata cu regimentul în Moldova și ea a rămas singură cu noi, răgazul pentru lectură se împușina din zi în zi. Păstrase totuși câteva cărți de căpătâi, și nu se culca niciodată fără să deschidă „Psaltirea”, „Anna Karenina” sau „Poeziile” lui Eminescu.

Mircea Eliade, *Memorii*

Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă factorul ereditar poate influența sau nu destinul unui om, raportându-te atât la informațiile din fragmentul citat, aparținându-i lui Mircea Eliade, cât și la experiența personală sau culturală. (20 de puncte)

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; (14 puncte)
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (6 puncte)

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Model de răspuns

Ereditatea este unul dintre aspectele esențiale care contribuie la devenirea unui individ. Tot ceea ce moștenim genetic ne influențează pe parcursul întregii vieți. Consider că factorul ereditar joacă un rol fundamental în evoluția oamenilor, fiind un element definitoriu care contribuie la unicitatea ființei sale.

În primul rând, ceea ce moștenim prin ereditate nu poate fi schimbat, fie că ne place, fie că nu. De aceea, noi suntem răspunzători de felul în care gestionăm aceste date genetice, utilizându-le în folosul nostru, în funcție de propria structură identitară.

Astfel, așa cum putem observa în textul-suport, Mircea Eliade și-a manifestat, încă din adolescență, revolta față de starea melancolică pe care a moștenit-o de la tatăl său. A scris un foileton intitulat „Împotriva Moldovei”, care a stârnit reacții felurite din partea cititorilor, adesea polemice. Mai târziu, a mărturisit că nu a abordat această problemă cu suficientă maturitate și că personalitatea sa se definește prin însumarea trăsăturilor moștenite de la ambii părinți.

În al doilea rând, fiecare individ trebuie să conștientizeze moștenirea genetică fizică și psihologică, pe care o are de la familia sa, întrucât numai în acest fel își poate cunoaște mai bine propria persoană, putând folosi în avantajul său particularitățile pe care le-a dobândit involuntar. În plus, fiecare dintre noi este unic în felul său, modul în care ni se conturează personalitatea ține de o serie de factori, genetica jucând un rol important, însă intervin și alți factori precum educația sau mediul social.

Un bun exemplu ar fi propria persoană. Pot spune că am moștenit de la părinții mei foarte multe lucruri, însă cel mai important aspect este perseverența. Mi se întâmplă adesea să întâmpin dificultăți în realizarea unor sarcini de lucru, însă faptul că nu renunț este un atu care îmi permite să duc la bun sfârșit ce am de făcut. Mai mult decât atât, atitudinea pozitivă pe care o au părinții mei vizavi de orice situație problematică mi-a fost transmisă, reușind, astfel, să surmontez orice obstacol.

În concluzie, în urma argumentelor prezentate mai sus, pot afirma că factorul ereditar poate influența destinul unui om, dar nu constituie un impediment de nedepășit în evoluția sa.